

AIRGATE
JUNIOR

2/2026

AIRSIDE

ZASMAKUJ
CYPRYJSKIEJ KUCHNI
TASTE CYPRIOT CUISINE

ODLOTOWA PRACA
POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ

SUPER COOL JOB
POLISH AIR NAVIGATION SERVICES AGENCY

ZBADAJ ZASOLENIE
WODY

TEST THE SALINITY
OF THE WATER

CYPR
CYPRUS

CZY POCZUJESZ MOC BOGINI AFRODYTY?
WILL YOU FEEL THE POWER OF THE GODDESS APHRODITE?

#WspieramyEdukację

#CELKRRK

KRAKÓW
AIRPORT
im. Jana Pawła II | CENTRUM
EDUKACJI
LOTNICZEJ

Letnie campy w CEL pod znakiem wyzwań i zagadek!

Dołącz do przygody podczas campów:

- „Na szlaku”, podczas których uczestnicy wyruszą w podróż po zakątkach Polski i będą mogli poczuć się jak prawdziwi odkrywcy.
- „Lotniskowy patrol”, podczas których uczestnicy staną się częścią specjalnej drużyny i podejmą szereg działań, od których będzie zależeć sprawny przebieg misji.

Zapisy już trwają:
<https://krakowairport.pl/pl/campy>

Summer camps at CEL filled with challenges and puzzles!

- This summer, the topics are:
- "On the Trail", during which the participants will set off on a journey through the corners of Poland and get to feel like real explorers.
- "Airport Patrol", during which the participants will become part of a special team and undertake a series of missions that will determine the smooth running of the expedition.

Registration is already open:
<https://krakowairport.pl/pl/campy>

Drodzy Czytelnicy!

Dla wielu z Was lato to czas wakacji i urlopów. Amatorom cieplejszych klimatów proponujemy wyspę o wielu nazwach, z których każda nawiązuje do innego, wyjątkowego jej aspektu. Odwiedźcie z nami zatem Wyspę Słońca, Afrodyty, Miłości i Kotów czyli Cypr.

For many of you, summer is a time for vacations and holidays. For those who prefer warmer climates, we offer an island with many names, each reflecting a different, unique aspect of the island. So, join us in visiting the Island of the Sun, Aphrodite, Love, and Cats – Cyprus.

SPIS TREŚCI:

Nie wyleciało z pamięci... / Still in memory...	2
Z głową w chmurach / In the clouds	3
Zrozum w lot / Catch it up	5
Odlotowa praca / Super-cool job	6
Wiedza niekoniecznie zastrzeżona / Special Service Knowledge	10
Ekspresowa kontrola wiedzy / Fast track learning	11
Pakuj się w podróż / Pack up and fly	12
Piktogram państwa / State pictogram	15
Pilotaż językowy - grecki / Language sneak peak - Greek	16
Test kulturowy - Cypr / Culture test - Cyprus	17
Intelektualne turbulencje / Intellectual turbulence	18
Przelotna myśl / A fleeting thought	19
Punkt Informacji / Information Point	20
Śladami Afrodyty / In the footsteps of the Aphrodite	21

Wydawca: Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport

Zespół redakcyjny: Natalia Dziedzic, Daniel Dziob, Karolina Guśtak, Julian Golański, Katarzyna Haberka, Julia Kupis, Karolina Klima, Sylwia Lorek, Szymon Matlingiewicz, Monika Orzeł, Monika Trojanowska, Zuzanna Nikiel-Warchoł, Gabriela Żak
Opracowanie graficzne i skład: Natalia Krawczyk, Justyna Orzeł

Nie wyleciało z pamięci...

Still in memory...

16.04.1912

Harriet Quimby jako pierwsza kobieta przeleciała nad La Manche.

Harriet Quimby was the first woman to fly across the English Channel.

6.04.1924

Piloci United States Army Air rozpoczęli World Flight - historyczny, pierwszy lot dookoła świata.

United States Army Air Force pilots launched World Flight - the historic first flight around the world.

20-21.05.1927

Pierwszy w historii samotny, bezpośredni lot przez Ocean Atlantycki Charlesa Lindbergha.

American pilot Charles Lindbergh made the first solo, direct flight across the Atlantic Ocean.

5.05.1931

Stanisław Skarżyński i Andrzej Markiewicz zakończyli lot dookoła Afryki polskim samolotem PZL Ł-2.

Stanisław Skarżyński and Andrzej Markiewicz completed a flight around Africa, in a Polish PZL Ł-2 aircraft.

27.05.2005

Pierwszy lot Airbusa A380, największego seryjnie produkowanego samolotu pasażerskiego świata.

The first, historic flight of the Airbus A380, the world's largest mass-produced passenger plane.

Z głową w chmurach

In the clouds

Fot. Markus Mainka / Shutterstock.com

shutterstock.com/image-photo/skiathos-greece-june-27-2023-cyprus-2355149105?trackingId=d67b8cac-7d48-495a-b971-b33f1c3aa684&listId=searchResults

Samolot Airbus A319-114, należący do cypryjskich linii lotniczych Cyprus Airways (Κυπριακές Αερογραμμές) z bazą w Larnace. Logo przewoźnika oraz malowanie samolotów przedstawiają gałązkę oliwną — jeden z najważniejszych symboli Cypru.

The Airbus A319-114 belongs to Cyprus Airways (Κυπριακές Αερογραμμές), a Cypriot airline based in Larnaca. The airline's logo and aircraft livery feature an olive branch — one of the most important symbols of Cyprus.

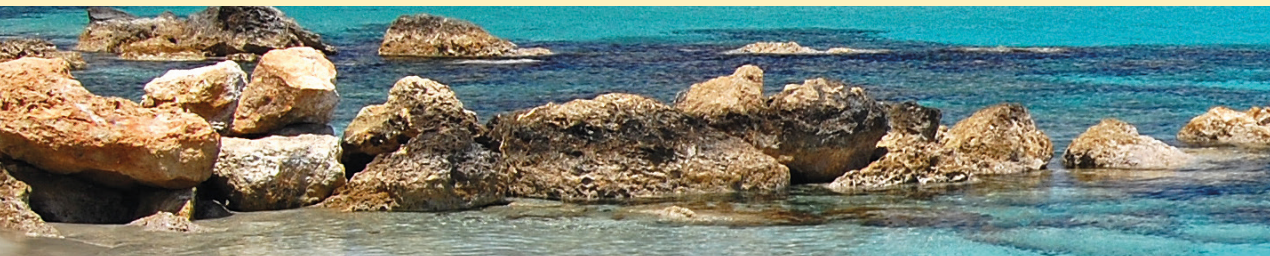
CZY WIESZ, ŻE...

Cyprus Airways nawiązuje do tradycji dawnego narodowego przewoźnika Cypru o tej samej nazwie, który zakończył działalność w 2015 roku. W 2017 roku marka została przywrócona przez spółkę Charlie Airlines, działającą pod nazwą Cyprus Airways.

DID YOU KNOW...

Cyprus Airways traces its heritage to the former national carrier of Cyprus of the same name, which ceased operations in 2015. In 2017, the brand was revived by Charlie Airlines, operating under the name Cyprus Airways.

Zrozum w lot

Morze otaczające Cypr jest słone, dzięki czemu łatwiej utrzymać się na jego powierzchni. Podobne zjawisko możemy zaobserwować w prostym doświadczeniu, które pokazuje, jak zasolenie wpływa na unoszenie się przedmiotów.

„TWOJE WŁASNE MORZE ŚRÓDZIEMNE”

Zamień zwykłą wodę w niezwykłe morze i odkryj jego sekret.

Potrzebne będą:

dwie duże
szklanki

woda

sól

dwa
jajka

łyżka

Kroki do wykonania:

1. Do pierwszej szklanki wlej zwykłą wodę.
2. Do drugiej szklanki wlej wodę i dodaj kilka łyżek soli, wymieszaj do całkowitego rozpuszczenia się soli.
3. Włóż po jednym jajku do każdej szklanki i obserwuj, co się dzieje.
4. Porównaj zachowanie jajek w obu naczyniach.

Wyjaśnienie:

W słonej wodzie jajko zaczyna się unosić, ponieważ sól zwiększa gęstość wody. Gęstsza ciecz łatwiej „utrzymuje” przedmioty na powierzchni – na te przedmioty działa większa siła wyporu. W zwykłej wodzie jajko tonie, bo jej gęstość jest mniejsza. To dlatego w Morzu Śródziemnym pływa się łatwiej niż w jeziorze.

Catch it up

The sea surrounding Cyprus is salty, which makes it easier to stay afloat on its surface. We can observe a similar phenomenon in a simple experiment that shows how salinity affects the floating of objects.

"YOUR OWN MEDITERRANEAN SEA"

Turn ordinary water into an extraordinary sea and discover its secret.

You will need:

two large
glasses

water

salt

two
eggs

a spoon

Steps to take:

1. Pour plain water into the first glass.
2. Pour water into the second glass, add a few spoonfuls of salt, and stir until the salt completely dissolves.
3. Put one egg into each glass and observe what happens.
4. Compare the behavior of the eggs in both containers.

Explanation:

In salty water, the egg begins to float because salt increases the density of the water. A denser liquid "supports" objects more easily on its surface – a greater buoyant force acts on them. In plain water, the egg sinks because the water's density is lower. That is why it is easier to float in the Mediterranean Sea than in a lake.

Odlotowa praca

SUPER-COOL JOB

POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ – STANOWISKA OPERACYJNE

POLISH AIR NAVIGATION SERVICES AGENCY – OPERATIONAL OVERVIEW

Jakie jednostki PAŻP dbają o ruch w przestrzeni powietrznej naszego lotniska?

O najwyższy poziom bezpieczeństwa w przestrzeni powietrznej dbają służby kontroli ruchu lotniczego (ATC). Każda z nich, zgodnie ze swoimi kompetencjami zarządza ściśle określonym obszarem, np. dbając o bezpieczne separacje statków powietrznych.

Nad najniższym pułapem, rozpoczynającym się już na powierzchni płyty lotniska, czuwa Kontrola Wieżowa (TWR). Odpowiedzialność krakowskiego TWR obejmuje pole manewrowe Kraków Airport oraz strefę kontrolowaną (CTR) aż do jej górnej granicy - AMSL, czyli do poziomu 2300 ft. Powyżej tej wysokości i na obszarze od Kędzierzyna-Koźła do Tarnowa oraz od Częstochowy po wschodnią granicę Polski, samoloty odlatujące i przylatujące do Balic są w kontakcie ze Służbą Kontroli Zbliżania (APP). Powyżej wysokości 9500 ft (FL95), znajduje się obszar kontrolowany, na którym koncentruje się Służba Kontroli Obszaru (ACC). Czuwa ona nad przebiegiem lotów w FIR Warszawa, tj. na wysokościach

Which PNASA units manage air traffic at our airport?

Air Traffic Control (ATC) is responsible for the safe and orderly flow of air traffic. Each ATC unit has specific tasks, primarily focused on maintaining safe separation between aircraft within designated airspace. At the Kraków Air Traffic Control Centre, three services operate: Tower Control (TWR), Approach Control (APP), and Flight Information Service (FIS).

Tower Control (TWR) manages traffic at the lowest flight levels, starting from the airport surface. It is responsible for aircraft movements on the manoeuvring area and within the airport's Control Zone (CTR). The area of responsibility for Kraków TWR extends up to 2,300 ft AMSL, which marks the upper limit of the CTR. Above this level, in the sector from Kędzierzyn Koźle – Tarnów to Częstochowa at Poland's eastern border, aircraft arriving at or departing from Balice Airport are handed over to Approach Control (APP).

Above FL095, the airspace is managed by Area Control (ACC),

przelotowych polskiej przestrzeni. Kontrolerzy ACC pełnią swe obowiązki wyłącznie w warszawskim Centrum Zarządzania Ruchem Lotniczym. Pracownicy operacyjni PAŻP to także informatorzy FIS, czyli Służba Informacji Powietrznej. Wśród jej zadań jest m.in. udzielanie informacji o warunkach pogodowych, niebezpieczeństwie kolizji, a także zapewnianie asysty nawigacyjnej. Krakowska Służba Informacji Powietrznej obejmuje obszar pomiędzy Kędzierzynem – Koźle a granicą Polski z Ukrainą i od przedmieść Kielc aż po Tatry do FLO95, tj. wysokości 9500 ft. FIS. Podobnie jak ATC, FIS jest służbą ruchu lotniczego, lecz w przeciwieństwie do kontroli ruchu lotniczego, korzystanie z jej usług w przestrzeni niekontrolowanej nie jest dla pilotów obowiązkowe.

Jak na co dzień wygląda współpraca między Wami?

Nasza codzienność to współpraca operacyjna, ale także współdziałanie ze stanowiskami technicznymi i administracyjnymi. Kontrolerzy TWR stale współpracują z Działem Odpraw Załóg i Planowania Lotów (ARO) w zakresie weryfikacji i aktualizacji planów lotów, co było opisywane w poprzednim numerze AIRSIDE. Ponadto Kontrola Wieżowa współpracuje z pilotami,

which oversees flights operating at cruising altitudes across Polish airspace within the Warsaw FIR. ACC controllers perform their duties exclusively from the Warsaw Air Traffic Management Centre.

PAŻP operational staff also include Flight Information Service (FIS) officers. Like ATC, FIS is an air traffic service, but its use in uncontrolled airspace is not mandatory for pilots. FIS provides pilots with information on weather conditions, collision hazards, and navigational assistance. The Kraków FIS area covers the region from Kędzierzyn Koźle to the Polish-Ukrainian border, and from the outskirts of Kielce to the Tatra Mountains, up to FLO95 (9,500 ft).

How does daily cooperation work between you?

Our daily routine involves operational collaboration as well as coordination with technical and administrative units.

Praca kontrolera TWR jak i innych stanowisk operacyjnych PAŻP wymaga pełnej koncentracji i efektywnej pracy o każdej porze dnia i nocy.

The work of a TWR controller, as well as other operational positions at PANSA requires full concentration and efficient performance at all hours of the day and night.

CZY WIESZ, ŻE... DID YOU KNOW...

kontrola zbliżania lotniska Kraków – Balice obsługuje także lotnisko Katowice – Pyrzowice?

Kraków – Balice Approach Control also manages traffic for Katowice – Pyrzowice Airport?

Stanowiska operacyjne PAŻP do realizacji swych zadań wykorzystują liczne systemy i narzędzia.

PANSA operational positions use numerous systems and tools to carry out their tasks.

agentami handlingowymi, służbami operacyjnymi lotniska, informatorami FIS i kontrolerami zbliżania. Tym ostatnim przekazuje samoloty bezpośrednio po starcie, natomiast kontrolerzy APP przekazują je wieży na prostej do lądowania, po ustabilizowaniu się podejścia. Krakowska Kontrola Zbliżania współpracuje ponadto ze zbliżaniem Poznania, Rzeszowa, Ostrawy i Popradu oraz Służbą Kontroli Obszaru w Warszawie, Pradze i Bratysławie.

Zarówno kontrolerzy TWR (Krakowa, Katowic, Rzeszowa), krakowscy kontrolerzy zbliżania i kontrolerzy obszarowi FIR Warszawa współpracują z informatorami FIS Kraków. FIS ma także stały kontakt ze swoimi odpowiednikami w sąsiednich sektorach w Czechach i na Słowacji oraz załogami statków powietrznych.

Ogrom Waszych odpowiedzialnych zadań bardziej wymaga szczególnych predyspozycji, czy raczej wytężonego szkolenia?

Jedno i drugie ma ogromny wpływ na poziom naszej pracy. Co ważne, nawet po rozpoczęciu pracy na danym stanowisku operacyjnym w PAŻP musimy

Tower controllers (TWR) work continuously with the Crew Briefing and Flight Planning Department (ARO) to verify and update flight plans, as described in the previous issue of AIRSIDE. In addition, TWR cooperates closely with pilots, ground handling agents, airport operational services, FIS officers, and Approach controllers. Aircraft are handed over to APP immediately after takeoff, while Approach controllers return them to the tower when the aircraft is established on final approach.

Kraków Approach Control (APP) also coordinates with the Approach units in Poznań, Rzeszów, Ostrava, and Poprad, as well as with Area Control (ACC) in Warsaw, Prague, and Bratislava.

Tower controllers from Kraków, Katowice, and Rzeszów, Kraków Approach controllers, and Warsaw FIR Area controllers all work closely with FIS Kraków. In addition, FIS maintains constant contact with their counterparts in neighboring sectors in the Czech Republic and Slovakia, as well as directly with flight crews.

Do your demanding responsibilities rely more on natural aptitude or intensive training?

CZY WIESZ, ŻE... / DID YOU KNOW...

Osoby pracujące na stanowiskach operacyjnych PAŻP przed dopuszczeniem do pracy, z uwagi na specyfikę zadań i zakres odpowiedzialności, muszą poddać się dodatkowo specjalistycznym badaniom medycyny lotniczej?

PANSA operational staff, before being allowed to work, undergo medical examinations like any employee in Poland. However, due to the specific nature of their duties and the level of responsibility, they must also undergo specialized aviation medical examinations?

się na bieżąco szkolić, np. na symulatorach, jesteśmy też poddawani egzaminom operacyjnym i językowym. Podczas rekrutacji weryfikowane są wiedza, umiejętności językowe czy predyspozycje zawodowe kandydata. Natomiast szkolenia stanowiskowe są prowadzone tak, aby wypracować takie nawyki każdego kontrolera i informatora, by podczas najbardziej wymagających i skomplikowanych sytuacji działać wręcz automatycznie. Na ten moment kandydaci aplikujący do pracy w PAŻP mogą przygotowywać się samodzielnie do rekrutacji i szkolenia, ale mogą też zdecydować się na naukę na uczelniach oferujących kierunki związane z zarządzaniem przestrzenią powietrzną. Najważniejsze, aby przejść całe szkolenie pomyślnie, zakończyć je zdaniem egzaminów, a w efekcie przystąpić do wymarzonej pracy i nauczyć się efektywnej regeneracji w jej trakcie i po niej. Według nas, balans między całkowitym skupieniem na obowiązkach zawodowych a efektywnym wypoczynkiem gwarantuje największą skuteczność w pracy, a jednocześnie niesłabnącą pasję do niej.

Both factors play a crucial role in the quality of our work. Importantly, even after starting a position at PAŻP, staff must continue regular training, for example on simulators, and undergo operational and language proficiency exams. During recruitment, a candidate's knowledge, language skills, and professional aptitude are carefully evaluated.

Position-specific training is designed to develop habits in every controller and FIS officer so that in the most demanding and complex situations, actions become almost automatic. Candidates applying to PAŻP can prepare independently for recruitment and training, or choose to study at universities offering programs in airspace management. The key is to successfully complete the full training program, pass all exams, and ultimately begin the desired role while learning to manage effective recovery both during and after work. Maintaining a balance between full focus on professional duties and adequate rest ensures maximum efficiency on the job while preserving enduring passion for the work.

Pracownicy Służby Informacji Powietrznej - FIS Kraków, Działu Kontroli Lotniska - Kraków, Działu Kontroli Zbliżania - Kraków.

Kraków Flight Information Service, Kraków Aerodrome Control Tower, Kraków Approach Control Service

Wiedza niekoniecznie zastrzeżona

Special service knowledge

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej systematycznie prowadzi nadzór nad naziemnymi urządzeniami komunikacyjnymi, nawigacyjnymi i radarowymi. Aby pomiary były jak najbardziej miarodajne, prowadzone są z ziemi i z powietrza. Loty kalibracyjne i pomiarowe PAŻP wykonuje się aktualnie samolotem typu Beechcraft King Air, powszechnie zwanym papugą. To, co wyróżnia go spośród innych statków powietrznych, to nie tylko wyposażenie w specjalistyczny sprzęt pomiarowy skorelowany z systemami ILS, radarami etc., ale także barwne malowanie, od którego wzięta się jego potoczna nazwa. Papuga, dokonując pomiarów, pokonuje wielokrotnie podobną trasę, dzięki czemu dostarcza dane pozwalające określić działanie sprawdzanych urządzeń.

fot. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej.

The Polish Air Navigation Services Agency conducts regular monitoring of ground-based communication, navigation, and radar equipment. To ensure the most accurate measurements, inspections are carried out both from the ground and from the air. PANSA currently conducts calibration and measurement flights using a Beechcraft King Air, commonly nicknamed "the Parrot." What sets this aircraft apart is not only its specialized measurement equipment, integrated with ILS systems, radars, and other navigation aids, but also its distinctive colorful livery, which gave rise to its nickname. During calibration flights, the Parrot repeatedly follows the same routes, providing extensive data to assess the performance of the equipment being tested.

Ekspresowa kontrola wiedzy

Fast track learning

Pakuj się w podróżę

Pack up and fly

 Lotniska, na które realizujemy połączenia regularne z Krakowa.
Airports to which we operate regular connections from Kraków.

**PFO – PAFOS INTERNATIONAL
AIRPORT**

Terminal lotniska w Larnace
Larnaca Airport Terminal

LOTNISKO W LARNACE LARNACA AIRPORT

Jako jedna z największych wysp na Morzu Śródziemnym, każdego roku przyciąga turystów, szukających wypoczynku nie tylko w sezonie letnim. Cypr, oferując ponad 300 dni słonecznych w ciągu roku, gwarantuje sezon turystyczny przez 365 dni w roku. Potwierdzeniem tego jest Port Lotniczy w Larnace, który jako największe lotnisko na wyspie obsłużył w ubiegłym roku blisko 10 milionów pasażerów. Bezpośrednie loty realizowane są do i z 41 krajów, a 47 linii lotniczych w ubiegłym roku zrealizowało ponad 64 tysiące operacji, z których większość była czarterami. Jednym z przewoźników operujących do największego cypryjskiego lotniska są PLL LOT. Z krakowskiego lotniska bezpośrednio dolecimy zarówno do lotniska w Larnace, jak i w Pafos.

Terminal lotniska w Larnace
Larnaca Airport Terminal

**LCA – LARNAKA INTERNATIONAL
AIRPORT**

LICZBA OBSŁUŻONYCH PASAŻERÓW W 2025:
NUMBER OF PASSENGERS IN 2025:

 9,9 mln

DŁUGOŚĆ NAJDŁUŻSZEJ DROGI STARTOWEJ:
LENGTH OF THE LONGEST RUNWAY:

 2994 m

KIERUNKI DRÓG STARTOWYCH:
RUNWAYS' DIRECTIONS:

04/22

As one of the largest islands in the Mediterranean, it attracts tourists every year who are looking for a vacation, not just during the summer season. With over 300 sunny days a year, Cyprus guarantees a tourist season 365 days a year. This is confirmed by Larnaca International Airport, which, as the island's largest airport, handled nearly 10 million passengers last year. Direct flights operate to and from 41 countries, and 47 airlines carried out over 64,000 flights last year, most of which were charter flights. One of the carriers operating to Cyprus's largest airport is LOT Polish Airlines. From Kraków Airport, you can fly directly to both Larnaca and Paphos airports.

ŚLADAMI BOGÓW POŚRÓD SKAŁ I WYBRZEŻY

IN THE FOOTSTEPS OF GODS AMONG ROCKS AND SHORES

Turystyka na Cyprze, znanym jako Wyspa Afrodyty, od dziesięcioleci stanowi fundament lokalnej gospodarki, przyciągając podróżnych spragnionych słońca, historii i śródziemnomorskiej gościnności. Jednak oprócz wypoczynku na plaży, warto odwiedzić Cape Greco, czyli pełen morskich jaskiń i malowniczych klifów park narodowy, zlokalizowany na wschód od turystycznej miejscowości Ajia Napa. Z kolei z drugiej strony wyspy, w pobliżu Pafos, znajduje się wąwóz Avakas, pełny robiących wrażenie formacji skalnych. Pozostając w rejonach tego dużego miasta, należy również odwiedzić wpisany na listę UNESCO Park Archeologiczny Kato Pafos z zachowanymi rzymskimi mozaikami. To jednak nie jedyne duże miasto, które zapewni turystom niezapomniane wrażenia. Warto odwiedzić również stolicę – Nikozję, gdzie oprócz licznych muzeów, spacer wśród architektury z różnych epok również zagwarantuje niezapomniane wrażenia. Natomiast przejeżdżając przez Larnakę, warto zatrzymać się i zobaczyć budowle sakralne oraz średniowieczny zamek. Wybierając się poza centrum miasta, odpoczynek od strefy zurbanizowanej zagwarantuje nam Słone Jezioro, chętnie odwiedzane również przez flamingi.

Tourism in Cyprus, known as the Island of Aphrodite, has been the backbone of the local economy for decades, attracting travelers seeking sunshine, history, and Mediterranean hospitality. However, in addition to relaxing on the beach, it's worth visiting Cape Greco, a national park full of sea caves and picturesque cliffs, located east of the tourist town of Ayia Napa. On the other side of the island, near Paphos, lies the Avakas Gorge, full of impressive rock formations. While in the vicinity of this major city, you should also visit the Kato Pafos Archaeological Park with its preserved Roman mosaics, a UNESCO World Heritage Site. However, this is not the only major city that offers tourists an unforgettable experience. It is also worth visiting the capital – Nicosia – where, in addition to numerous museums, a stroll among architecture from various eras will also guarantee an unforgettable experience. When passing through Larnaca, it's worth stopping to see the religious buildings or the medieval castle. If you venture outside the city center, the Salt Lake—a popular spot for flamingos—offers a welcome respite from the urban landscape.

Wąwóz Avakas
Avakas Gorge

Piktogram państwa

State pictogram

Postać Afrodyty od wieków silnie kojarzona jest z Cyprzem i jego historią. Według mitologii greckiej, bogini miłości i piękna wyłoniła się z piany morskiej właśnie u wybrzeży tej wyspy, co sprawiło, że Cypr bywa nazywany „wyspą miłości”. Z tym przekazem związane jest miejsce Petra tou Romiou, czyli słynna skała Afrodyty, chętnie odwiedzana przez turystów. Ciekawostką jest, że według lokalnych wierzeń kąpiel w jej pobliżu ma przynosić szczęście w miłości oraz zachowanie młodości. Cypr, położony na Morzu Śródziemnym, od starożytności był ważnym ośrodkiem kultury i handlu co sprzyjało rozwojowi mitów i legend związanych z boginią. Afrodyta była szczególnie czczona w starożytnym Pafos, gdzie znajdowało się jedno z najważniejszych jej sanktuariów. Do dziś jej wizerunek pojawia się w sztuce, literaturze i pamiątkach, przypominając o bogatej historii i mitologicznym dziedzictwie wyspy.

▲ Skała Afrodyty
Aphrodite's Rock

▲ Ruiny sanktuarium Afrodyty
Ruins of the Aphrodite's sanctuaries

◀ Afrodyta
Aphrodite
źródło/source: By Mattgirling - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16229901>

The figure of Aphrodite has for centuries been strongly associated with Cyprus and its history. According to Greek mythology, the goddess of love and beauty emerged from the sea foam off the coast of this island, which is why Cyprus is sometimes called the “island of love.” This tradition is linked to the site of Petra tou Romiou, the famous Rock of Aphrodite, which is eagerly visited by tourists. Interestingly, according to local beliefs, bathing near it is said to bring good luck in love and preserve youth. Cyprus, located in the Mediterranean Sea, has been an important center of culture and trade since antiquity, which fostered the development of myths and legends associated with the goddess. Aphrodite was especially worshipped in ancient Paphos, where one of her most important sanctuaries was located. To this day, her image appears in art, literature, and souvenirs, reminding us of the island's rich history and mythological heritage.

Pilotaż językowy - grecki

Language sneak peak - Greek

- Hi, what are your plans for the holidays and after that?

- Γεια σου, ποια είναι τα σχέδιά σου για τις διακοπές και μετά?

- Yia sou, poia einai ta schedia sou gia tis diakopes kai meta?

- Cześć, jakie masz plany na wakacje i później?

- I just passed my final exams, and I'm going to Cyprus to work in a hotel.
After the holidays, I'll come back and start university.

- Μόλις πέρασα τις τελικές εξετάσεις και θα πάω στην Κύπρο για δουλειά σε ένα ξενοδοχείο.
Μετά τις διακοπές θα επιστρέψω και θα ξεκινήσω το πανεπιστήμιο.

- Molis perasa tis telikes exetaseis kai tha pao stin Kypro gia douleia se ena xenodocheio.
Meta tis diakopes tha epistrepsō kai tha ksekinisō to panepisthmio.

- Właśnie zdałem maturę i wybieram się na Cypr do pracy w hotelu.
Po wakacjach wrócę i zaczynam studia.

- That's wonderful! You'll have the chance to explore Cyprus,
learn about the local culture, and practice the language.

- Αυτό είναι υπέροχο! Θα έχεις την ευκαιρία να εξερευνήσεις την Κύπρο,
να γνωρίσεις τον τοπικό πολιτισμό και να εξασκήσεις τη γλώσσα.

- Afto einai ypérocho! Tha echeis tin efkairia na exerevniseis tin Kypro,
na gnoriseis ton topiko politismo kai na askiseis ti glossa.

- To cudownie! Będzie miał okazję zwiedzić Cypr,
poznać lokalną kulturę i uczyć się języka.

- What do you want to study?

- Τι θέλεις να σπουδάσεις?

- Ti theleis na spoudaseis?

- Co chcesz studiować?

- I would like to study air transport.

- Θα ήθελα να σπουδάσω αεροπορικές μεταφορές.

- Tha ithela na spoudaso aeroporikes metaforés.

- Chciałbym studiować transport lotniczy.

- That's great! Good luck!

- Τέλεια! Καλή επιτυχία!

- Télia! Kali eptychia!

- Ale fajnie! Powodzenia!

- Exactly.

- Ακριβώς.

- Akribos.

- Dokładnie tak.

Serdeczne podziękowania za konsultacje językowe
dla Ambasady Republiki Cypryjskiej w Warszawie.

Our sincere thanks for the language consultation
to the Embassy of the Republic of Cyprus in Warsaw.

Test kulturowy - Cypr

Culture test - Cyprus

Kuchnia cypryjska charakteryzuje się świeżością, sezonowością warzyw, obfitością oliwy z oliwek w wielu potrawach, daniach, sałatkach, a także aromatycznymi przyprawami, jak oregano, mięta, kolendra. Twoim zadaniem będzie przyporządkowanie krótkiego opisu do zdjęcia potrawy.

Cypriot cuisine is characterized by the freshness and seasonality of its vegetables, the generous use of olive oil in many dishes, meals, and salads, as well as aromatic herbs such as oregano, mint, and cilantro.

Your task is to match a short description with a photo of a dish.

A ____

B ____

D ____

C ____

E ____

1) MEZZE

Zestaw wielu małych dań i przekąsek.

A selection of small dishes and appetizers.

3) KLEFTIKO

Danie z pieczonej jagnięciny, podawane z ziemniakami, ziołami i cebulą.

A dish made with roasted lamb, served with potatoes, herbs, and onions.

4) MOUSSAKA

Zapiekanka z bakłażana, mięsa mielonego i sosu beszamelowego.

A casserole made with eggplant, ground meat, and béchamel sauce.

2) HALLOUMI

Cypryjski tradycyjny ser, który jest wytwarzany z mleka owczego i koziego bądź mieszanki z mlekiem krowim, doskonały do grillowania, a także smażenia.

A traditional Cypriot cheese made from sheep's and goat's milk or a blend that includes cow's milk; it's perfect for grilling and frying.

5) SOUVLAKI

Szaszłyki z wieprzowiny, w których mięso przed pieczeniem jest marynowane w mieszance oliwy, cytryny, oregano i czosnku.

Pork skewers in which the meat is marinated in a mixture of olive oil, lemon, oregano, and garlic before grilling.

Intelektualne turbulencje

Intellectual turbulence

Na zdjęciu znajduje się jedno z najważniejszych stanowisk archeologicznych na Cyprze - Kourion. Są to ruiny starożytnego miasta. Jego historia sięga czasów Mykeńskich. Znajdź 15 różnic pomiędzy dwoma fotografiami.

In the picture, there is one of the most important archaeological sites in Cyprus - Kourion. These are the ruins of an ancient city. Its history dates back to Mycenaean times. Find 15 differences between the two photographs.

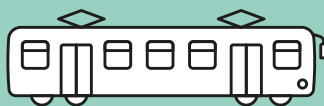
Przelotna myśl

A fleeting thought

Czy wiesz, że niemal cały ruch turystyczny na Cypr odbywa się drogą lotniczą? Szacuje się, że aż 96%–98% podróżnych dociera na wyspę samolotem. To właśnie dlatego lotnictwo odgrywa kluczową rolę w funkcjonowaniu cypryjskiej turystyki i całej gospodarki wyspy. Największym lotniskiem Cypru jest Międzynarodowy Port Lotniczy w Larnace, który obsługuje około 70% całego ruchu pasażerskiego i stanowi główną bramę wjazdową na wyspę. Drugim ważnym portem jest lotnisko w Pafos, szczególnie popularne wśród turystów z Europy Zachodniej. Co ciekawe, ruch lotniczy na Cyprze jest bardzo sezonowy. W miesiącach letnich liczba połączeń gwałtownie rośnie, a na lotniskach dominują samoloty czarterowe oraz rejsy tanich linii lotniczych.

Cypr położony jest we wschodniej części Morza Śródziemnego. Jest trzecią co do wielkości wyspą na tym morzu. Pokoloruj tylko te środki transportu, którymi turyści mogą dotrzeć na Cypr:

Cyprus is located in the eastern part of the Mediterranean Sea. It is the third largest island in this sea. Color only the means of transport that tourists can use to get to Cyprus.

Odpowiedź/Answer: statek, samolot / ship, plane

Did you know that nearly all tourist traffic to Cyprus takes place by air?

It is estimated that as many as 96%–98% of travelers reach the island by plane. That is why aviation plays a key role in the functioning of Cyprus's tourism industry and the island's entire economy. The largest airport in Cyprus is Larnaca International Airport, which handles around 70% of all passenger traffic and serves as the main gateway to the island. The second important airport is Paphos International Airport, especially popular among tourists from Western Europe. Interestingly, air traffic in Cyprus is highly seasonal. During the summer months, the number of flights increases rapidly, and charter aircraft as well as low-cost airline services dominate the airports.

Punkt Informacji

Information Point

1. Potoczna nazwa samolotu pomiarowego PAŻP to:

- a) papuga
- b) mewa
- c) czajka

2. Cypr nazywany jest wyspą:

- a) marzeń
- b) słońca
- c) palm

3. Zaznacz zdanie prawdziwe.

- a) Nasłuch częstotliwości operacyjnych PAŻP jest zabroniony.
- b) Kontrola zbliżania lotniska Kraków – Balice obsługuje także lotnisko Katowice – Pyrzowice.
- c) Korzystanie z usług FIS w przestrzeni niekontrolowanej jest dla pilotów obowiązkowe.

4. Jaki procent wszystkich podróży na Cypr odbywa się drogą lotniczą?

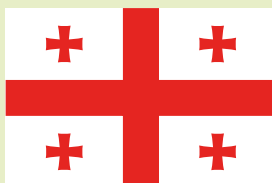
- a) 37-54%
- b) 63-81%
- c) 96-98%

5. Na którym ze zdjęć znajduje się flaga Cypru?

a)

b)

c)

1. The common name of the Polish Air Navigation Services Agency survey aircraft is:

- a) parrot
- b) seagull
- c) lapwing

2. Cyprus is called the island of:

- a) dreams
- b) sun
- c) palm trees

3. Mark the true sentence.

- a) Listening to the operating frequencies of the Polish Air Navigation Services Agency is prohibited.
- b) Kraków – Balice Approach Control also manages traffic for Katowice – Pyrzowice Airport.
- c) Using FIS services in uncontrolled airspace is mandatory for pilots.

4. What percentage of all trips to Cyprus are made by air?

- a) 37-54%
- b) 63-81%
- c) 96-98%

5. In which of the photos is the flag of Cyprus?

Śladami Afrodyty

In the footsteps of the Aphrodite

Wyruszcie śladem bogini miłości, piękna i kwiatów – Afrodyty, która według mitologii greckiej wyłoniła się z piany morskiej w pobliżu Cypru. Przebądź całą wyspę, zbierz atrybuty z nią związane i odnajdź jej miejsce narodzin – Petra tou Romiou.

Follow in the footsteps of the goddess of love, beauty and flowers – Aphrodite, who, according to Greek mythology, emerged from the sea foam near Cyprus. Travel the entire island and collect attributes associated with her and locate her birthplace – Petra tou Romiou.

W grze może uczestniczyć od 2 do 4 graczy.

The game can be played by 2 to 4 players.

Potrzebujesz:

- po jednym pionku na każdego gracza,
- planszę do gry,
- kostkę,
- żetony z atrybutami Afrodyty.

You will need:

- one pawn for each player,
- a game board,
- a dice,
- tokens with Aphrodite attributes.

Cel gry: / Goal of the game:

Zebranie wszystkich czterech atrybutów Afrodyty (gołąb, muszla, jabłko, róża) i dotarcie jako pierwszy do mety (Petra tou Romiou).

Collecting all four attributes of Aphrodite (a dove, a shell, an apple, a rose) and reaching the finish line first (Petra tou Romiou).

Zasady: / Rules:

Ustawcie swoje pionki na polu start. Grę rozpoczyna najstarszy gracz, a następnie gracz po jego lewej ręce. Przemieszczaj się po planszy wokół wyspy zgodnie z wyrzuconą ilością oczek odwrotnie do ruchu wskazówek zegara.

Jeżeli zatrzymasz się na polu z atrybutem Afrodyty, zabierz żeton z jego symbolem. Po zebraniu czterech atrybutów, możesz wejść na ścieżkę prowadzącą Cię do Petra tou Romiou. Dopóki nie zbierzesz czterech atrybutów, kontynuuj wędrówkę wokół wyspy.

Jeżeli staniesz na polu z krzyżykiem tracisz kolejkę. Jeżeli wylądujesz na polu z gałązką oliwną, zyskujesz dodatkowy rzut kostką.

Place your pawns on the starting square. The oldest player starts the game, and following him is the person on the left-hand side. Move around the board around the island counterclockwise according to the number rolled on the dice.

If you stop on a space with the Aphrodite's attribute, take the token with its symbol. Once you have collected the four attributes, you can enter the path that leads you to Petra tou Romiou. Until you have collected the four attributes, continue move around the island.

If you stand on a square with a cross, you lose the turn. If you land on a space with an olive branch, you gain an additional roll of the dice.

Znajdź nas na Facebooku
Find us on Facebook
facebook.com/CELRK

Obszary niepozostające pod efektywną kontrolą
Rządu Republiki Cypryjskiej od 1974 r.

Areas of the Republic of Cyprus in which the
Government of the Republic of Cyprus does not
exercise effective control since 1974 r.

Pionki i kostki do wycięcia:
Pawns and dice to cut:

